

Valo-valmennuksen yleisimmät kysymykset

Yleisimmät kysymykset ja vastaukset

1. Mitä on Valo-valmennus?
2. Hyväksyvätkö työvoimaviranomaiset ammatillisen tutkinnon suorittamista työkokeilun aikana?
3. Voiko kuntouttavassa työtoiminnassa oleva suorittaa tutkintoja?
4. Maksaako tutkintojen osien suorittaminen?
5. Meillä on käytössä osaamistodistus, mihin tarvitsemme Valo-valmennusta?
6. Tarvitaanko Valo-valmennuksen toteuttamiseen lisää henkilöstöä?
7. Mitkä ovat työntekijöiden roolit Valo-valmennuksessa?
8. Mitä oppilaitosyhteistyö Valo-valmennuksessa tarkoittaa?
9. Millaista pätevyyttä osaamisen arviointiin tarvitaan?
10. Miten ns. YTO-aineet suoritetaan Valo-valmennuksessa?
11. Tarvitaanko Valo-valmennuksessa teoriaopintoja?
12. Kuinka varmistamme, että meillä voi suorittaa tutkinnon osia?
13. Millaiset ovat kielitaitovaatimukset?
14. Onko peruskoulun päästötodistus välttämätön?
15. Mitä hyötyä Valo-valmennusverkostoon kuulumisesta meille on ja mihin sitoudumme?

1 Mitä on Valo-valmennus?

Valo-valmennuksessa hankitaan ammatillisten tutkintovaatimusten mukaista osaamista työllistymistä edistävän toimenpiteen aikana työskentelemällä aidossa työtävissä. Kertynyt ammatillinen osaaminen arvioidaan oppilaitoksen järjestämässä

näytössä. Tutkintovaatimusten mukaisesti kertyneestä osaamisesta saa oppilaitoksen myöntämän tutkintotodistuksen tai sen osan. Valo-valmennuksessa tutkinnon osia on mahdollista suorittaa missä elämäntilanteessa tahansa.

2

Hyväksyvätkö työvoimaviranomaiset ammatillisen tutkinnon osan suorittamisen työkokeilujakson aikana?

KYLLÄ. Työkokeilu on oivallinen paikka tutkinnon osien suorittamiseen. Valo-valmennuksen integroiminen työkokeiluun lisää työkokeilun tavoitteellisuutta ja tarjoaa asiakkaalle selvän lisähyödyn virallisen tutkintotodistuksen muodossa.

Työkokeilun aikana kannattaa huolehtia siitä, että Valo-valmennus kirjataan työllistämissuunnitelmaan, jotta tieto Valo-valmennuksesta välittyy eteenpäin.

Valo-valmennuksessa ei ole kyse opiskelusta, vaan normaalien työtehtävien suuntaamisesta niin, että ihminen voi oppia asioita, joita eri koulutusalojen tutkintovaatimukset edellyttävät sekä niin, että opitut asiat voidaan todentaa näytöin. Ammatillisia tutkinnon osia voi suorittaa näytöin menettämättä työttömyysetuutta.

 Katso lisää: Valo-valmennus ja työvoimaviranomaiset -dokumentti

3

Voiko kuntouttavassa työtoiminnassa oleva suorittaa tutkintoja?

KYLLÄ. Valo-valmennuksessa edetään räätälöidysti kuntoutujan omassa aikataulussa ja kantavana ajatuksena on, että tavoiteltavien tutkintosuoritusten merkittävänä tehtävänä on toimia kuntoutujan itsetunnon tukena ja auttaa häntä polulla eteenpäin.

Tutkinnon suorittaminen tapahtuu näytöllä ilman tutkintokoulutusta. Tutkinnon osan suorittaminen ei vaikuta kuntoutujan saamiin työttömyysetuuksiin.

 Katso lisää: Valo-valmennus ja työvoimaviranomaiset -dokumentti

4

Maksaako tutkinnon osien suorittaminen?

Ei. Tutkinnon suorittajalle ja valmennusta tarjoavalle organisaatiolle ei saa lain mukaan koitua kustannuksia tilanteessa, jossa tutkinto tai sen osia suoritetaan pelkästään näytöin, ilman oppilaitoksessa tapahtuvaa tutkintokoulutusta. Oppilaitokset rahoittavat tutkinnon suorittamisen valtionosuusrahoituksella. Tutkintosuoritukset kerryttävät

oppilaitosten suoritus- ja vaikuttavuusrahoitusta. Perusrahoitusta ilman tutkintokoulutusta suoritettut tutkintosuoritukset eivät kuitenkaan kerrytä. Näyttöjen tekeminen on ilmaista niin perus-, ammatti- kuin erikoisammattitutkinnoissa.

 Katso lisää: Valo-valmennus ja ammatillinen oppilaitos -dokumentti

5 Meillä on käytössä osaamistodistus, mihin tarvitsemme Valo-valmennusta?

Osaamistodistus ja Valo-valmennus eivät ole toisiaan poissulkevia menetelmiä, vaan käytössä voivat olla molemmat yhtä aikaa. Osaamistodistus on hyvä vaihtoehto henkilöille, joilla ei ole vielä valmiuksia virallisten tutkintosuoritusten tekemiseen. Virallinen tutkintotodistus on sen sijaan aina kaikissa tilanteissa validi. Tutkintotodistuksen hyöty on elinikäinen.

Jo pelkkä yhden tai kahden tutkinnon osan suorittaminen voi edesauttaa työllistymistä. Mikäli valmentautuja jatkaa myöhemmin

opintoja ammatillisessa oppilaitoksessa, tutkintosuoritus liitetään aina sellaisenaan osaksi suoritettavaa tutkintoa. Erillistä hyväksilukua ei enää tarvita.

Valo-valmennus sopii erinomaisesti myös henkilöille, joilla on takanaan kesken jääneitä opintoja tai jotka joutuvat syystä tai toisesta vaihtamaan ammattiaan. Valo-valmennuksessa kesken jäänyt tutkinto on mahdollista saattaa loppuun tai suorittaa kokonaan uusi tutkinto ai-doissa työtehtävissä oikeita töitä tehden.

6 Tarvitaanko Valo-valmennuksen toteuttamiseen lisää henkilöstöä?

Valo-valmennus on mahdollista integroida erilaisten organisaatioiden toimintaan ilman lisäresurssia. Valo-valmennus ei vaadi uusia henkilöstöresursseja, vaan tutkinnon suorittamiseksi vaadittava valmentautuminen voidaan integroida osaksi olemassa olevaa ohjausta.

Näytön suorittaminen vaatii asiakkaalta oppilaitokseen hakeutumisen, HOKS:n (*henkilökohtaisen osaamisen kehittämisen suunnitelma*) laatimiseen mahdollisesti osallistumisen ja näyttötilaisuuden arviointiin osallistumisen. Nämä ovat ainoat mahdolliset uudet tehtävät Valo-valmennuksen

myötä ja ovat kevyesti toteutettavissa. Mikäli organisaatiossa on aiemmin ollut oppilaitoksen opiskelijoita harjoittelemassa ja suorittamassa näyttöjä, niin kyse on samasta prosessista.

Myös yrityksille sekä kuntien ja kaupunkien eri toimialoille, joille harjoittelijoiden tai opiskelijoiden ohjaaminen on arkipäivää, Valo-valmennuksen mahdollistaminen onnistuu kevyesti työtehtävät ja tutkintovaatimukset yhteen sovittamalla. Paperityö arviointiprosessissa on vähäistä.

 Katso lisää: Valo-valmennuksen toteuttamisvaihtoehtoja -dokumentti

7 Mitkä ovat työntekijöiden roolit Valo-valmennusprosessissa?

Asiakkaan osaaminen kertyy työtä tehdessä. Huolellinen työhön perehdyttäminen ja työtehtävissä opastaminen edesauttaa osaamisen kertymistä. Valmennusprosessin etenemisestä huolehtii nimetty henkilö. Työtehtäviin liittyvästä ammatillisesta ohjauksesta vastaa henkilö, jolla on ko. ammattialan osaaminen (*esim. työvalmentaja*). Ohjaaja tai työvalmentaja voi huolehtia

osaamisen kertymisestä tutkintotavoitteiden mukaisesti, eli huolehtia näyttöprosessin etenemisestä suunnitelmien mukaisesti, tai vaihtoehtoisesti tästä huolehtii joku muu sopiva henkilö työyhteisössä (*esim. yksiövalmentaja, vastuuvallmentaja, koordinaattori*) ohjaajan tai työvalmentajan rinnalla.

 Katso lisää: Valo-valmennuksen toteuttamisvaihtoehtoja -dokumentti

8 Mitä oppilaitosyhteistyö Valo-valmennuksessa tarkoittaa?

Valo-valmennuksessa ei lähtökohtaisesti ole kyse valmennusta järjestävän organisaation ja ammatillisen oppilaitoksen välisestä yhteistyöstä.

Valo-valmennus lähtee sellaisten työttömien tarpeista, joilla on jo olemassa olevaa osaamista kyseiltä koulutusosalta ja/tai motivaatio ja edellytykset osaamisen kerryttämiseen. Henkilöt kerryttävät osaamistaan työllistämistoimenpiteen aikana.

Valo-valmennuksessa ammatillisen oppilaitoksen tehtävä on mahdollistaa tutkintosuoritus ja valmennusta tarjoavan paikan tehtävänä on tutkintosuorituksen läpimeenon tarvittavan osaamisen hankkimiseen

ja valmentamiseen liittyvät asiat. Tutkinnon osan suorittaminen näytöllä ei edellytä mitään erillistä sopimusta valmentavan organisaation ja oppilaitoksen välillä. Näyttöön hakeudutaan pääsääntöisesti oppilaitosten jatkuvan haun kautta. Pohjimmiltaan kyse on ihmisen ja oppilaitoksen välisestä suhteesta ja jokaisen oikeudesta hakeutua suorittamaan ammatillista tutkintoa.

Oman organisaation oppimisympäristöjen kartoitus on suositeltava, mutta ei välttämätön edellytys Valo-valmennuksen käynnistämiseksi.

 Katso lisää: Valo-valmennus ja ammatillinen oppilaitos -dokumentti

9

Millaista pätevyyttä osaamisen arviointiin tarvitaan?

Valo-valmennus on näyttöprosessi, jossa vastuu osaamisen arvioinnista suhteessa tutkintovaatimuksiin on viime kädessä oppilaitoksen edustajalta (+ näytössä työelämäedustajalla). Työpaikalla osaamista arvioidaan työelämälähtöisesti arvioitsijana toimivan oman ammattitaitonsa perusteella.

Esimerkiksi siinä vaiheessa, kun tutkinnon suorittaja hakeutuu oppilaitokseen HOKS:n laati-

mista varten, työpaikalla on arvioitu, että hänen osaamisensa ja motivaationsa on sillä tasolla, että tutkinnon osan suorittaminen onnistuisi meneillään olevan työkokeilu- tms. jakson aikana. Oppilaitoksen edustajan tehtävä on varmistua asiasta osaamista kartoittavan keskustelun ja HOKS:n laatimisen aikana.

Oppilaitos perehdyttää näyttöä varten työelämäedustajat aina erikseen.

10

Miten ns. YTO-aineet suoritetaan Valo-valmennuksessa?

YTO-aineilla tarkoitetaan kaikille yhteisiä opintoja, joita ovat

- I. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen
- II. Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen
- III. Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen

Mikäli valmentautuja suorittaa vain yksittäisiä ammatillisten perustutkintojen osia, YTO-aineita ei tarvitse suorittaa. Mikäli halutaan suorittaa kokonaisen ammatillisen perustutkinnon, kaikille yhteiset aineet on suoritettava,

mutta myös ne on mahdollista suorittaa työelämälähtöisesti näyttöjen yhteydessä.

Joissakin tapauksissa myös pelkän YTO-aineen suorittaminen voi olla hyödyllistä. Esimerkiksi maahanmuuttajat voisivat hyötyä viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen näytöstä, joka antaa todisteen heidän kielitaidostaan.

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa YTO-aineita ei tarvitse suorittaa, vaikka suoritettavana olisi kokonainen tutkinto.

11

Tarvitaanko Valo-valmennuksessa teoriaopintoja?

Valo-valmennuksen keskeinen idea on se, että myös teoria-osaamisen hankkiminen nivoutuu käytännön työelämään, eli myös koulutusalaan liittyvä teoria opitaan käytännön työtehtävien kautta, ei niinkään perinteisesti kirjoja lukemalla.

Teoreettisten asioiden oppimisen apuna voi tarvittaessa käyttää esimerkiksi netistä löytyviä opetusvideoita tai muita harjoitteita. Avoimet ammatilliset opinnot -hakusanalla löytyy sivusto, jonne on myös kerätty sekä valmentajaa että valmentautujaa hyödyttävää materiaalia.

12

Kuinka varmistamme, että meillä voi suorittaa tutkinnon osia?

Jos oman oppimisympäristön arviointi tutkintovaatimusten näkökulmasta tuntuu vaikealta, kannattaa pyytää oppilaitoksen opettaja tutustumaan organisaation toimintaan. Oppilaitosten ammatilliset opettajat pystyvät yhdellä tutustumiskäynnillä arvioimaan, mitkä suunnitellun koulutusalan tutkinnon osat on mahdollista suorittaa organisaation tiloissa ja siellä olemassa olevilla välineillä.

Vaikka organisaatiossa ei ole mahdollista suorittaa kokonaista tutkintoa miltään koulutusosalta, on todennäköistä, että ainakin jonkun/joidenkin tutkinnon osien suoritushaasteet pystytään helposti järjestämään.

Mahdollisia organisaatiossa suoritettavia koulutusaloja ja tutkinnon osia voi joskus olla paljon. Tällöin kannattaa valita omalle organisaatiolle luontevimmat ja helpoimmin toteutettavissa olevat alat ja lähteä niistä liikkeelle.

Mikäli organisaation asiakas hakeutuu suorittamaan tutkintoa, on oppilaitoksella velvollisuus tulla automaattisesti tunnistamaan työympäristö. Myös tämä on keino selvittää oman organisaation mahdollisuudet eri tutkinnon osien valmentautumisen paikaksi.

13

Millaiset ovat kielitaitovaatimukset?

Tutkinnon osien suorittaminen näyttämällä edellyttää sellaista suomen kielen osaamista, jotta tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksissa edellytetään. Ensisijaista on alakohtainen kielitaito eli ammatin harjoittamiseen liittyvä sanasto. Varsin suppeallakin suomen kielen ymmärtämisen ja puhumisen taidolla pärjää, mikäli pystyy suoriutumaan näyttöön liittyvistä työtehtävistä.

YTO-aineisiin kuuluva "viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä" -osa-alue suoritetaan siten, että äidinkielenä on suomen, ruotsin tai saamen kieli. YTO-aineita ei kuitenkaan tarvitse suorittaa, mikäli ei tavoitella koko

tutkinnon suorittamista, eli niitä ei vaadita pelkkien tutkinnon osien suoritusten yhteydessä. Toisaalta myös YTO-aineita on mahdollista suorittaa näytöin esimerkiksi tilanteessa, jossa maahanmuuttajataustainen henkilö haluaa todistuksen suomenkielentaidostaan.

Joihinkin tutkinnon osiin liittyy vieraiden kielten osaamista esimerkiksi siten, että työntekijä pystyy palvelemaan asiakkaitaan ruotsin- tai englannin kielellä. Kielitaitovaatimukset keskittyvät lähinnä "palvelufraseihin" sekä ammattisanastoon eikä syvällistä vieraan kielen taitoa vaadita.

Ei. Peruskoulun päästötodistus ei ole välttämätön ammatillisen tutkinnon tai sen osan suorittamiseksi. Ammatillisen tutkinnon tai sen osan suorittamiseksi vaaditaan kuitenkin sellainen peruskoulutasoi-

nen osaaminen, jotta tutkintosuoritus on mahdollista. Käytännössä kyse on luku- ja kirjoitustaidosta sekä matemaattisista peruslaskutoimituksista.

Valo-valmennusverkosto on vapaaehtoinen ja vapaamuotoinen erilaisten toimijoiden yhteenliittymä, jossa organisaatioiden keskinäisellä verkostoitumisella haetaan kahdenlaista hyötyä:

- I. Verkostoitumisella haetaan lisää vaikuttavuutta Valo-valmennusmallin juurtumiselle osaksi yhteiskunnan koulutus- ja työllisyyspalveluita sekä konkreettisesti tavoitellaan yhdessä hyvien käytäntöjen levittämistä ja asiakkaiden polutuksen helpottumista. Verkostossa yhteistyö on avainsana ja apua sekä tukea etsitään yhdessä aiheeseen liittyvien ongelmien ja haasteiden osalta.
- II. Valo-valmennusverkostossa on yhtä lailla valmennuksen parissa jo pitkään toimineita tahoja sekä niitä, jotka

vasta suunnittelevat valmennuksen aloittamista; pääsyvaatimuksena verkostoon on kiinnostus toimintamallia kohtaan. Verkostoon kuulumisen ei vaadi organisaatiolta muuta.

Verkoston jäsenyydestä on monia etuja: verkoston jäsenet ovat oikeutettuja käyttämään Valo-valmennuksen logoa ja yhtenäistä graafista ilmettä. Kaikki verkostoon kuuluvat pääsevät osaksi verkoston sisäistä tiedonvaihtoa. Tarjolla on erilaisia verkostoitumistilaisuuksia, keskustelukanavia, koulutuksia sekä verkoston jäsenten käyttöön tarkoitettua tausta-aineistoa, kuten esimerkiksi perehdytys- ja markkinointimateriaalia. Verkoston jäsenet saavat myös aina ensimmäisenä kaiken tarpeellisen tiedon käyttöönsä tutkintojen mahdollistamiseksi asiakkaille.

Valo-valmennus – onnistumisen kokemuksia jo vuodesta 2009

valo-valmennus.fi/
valo-valmennustoimintamalli

facebook.com/valovalmennus

Katso Valo-valmennuksen
 tutustumisvideo:

